

EUs ramprogram för forskning och teknisk utveckling

Introduktion till möjligheter och förutsättningar
för svenska företag att delta i programmen

Informationen i denna broschyr är avsedd att ge en allmän och lättillgänglig översikt över möjligheterna inom EUs program för forskning och teknisk utveckling och har inte ambitionen att vara heltäckande. För ytterligare information se sidan 16 för kompletterande informationskällor.

På många ställen används medvetet engelska namn och beteckningar. Avsikten är att därigenom underlätta vid internationella kontakter, eftersom de europeiska programmen alltid förutsätter samarbeten med partners i andra länder.

Lund 2008-10-15

Ulla Mortensen

Ramprogram för forskning och teknisk utveckling

Sedan början av åttiotalet organiseras inom EU gemensamma och gränsöverskridande program för forskning och teknisk utveckling. Deras främsta syften är dels att öka konkurrenskraften hos den europeiska industrin, dels att underlätta genomförandet av olika europeiska policies, till exempel för ökad livskvalitet för Europas medborgare, hållbar produktion och en bättre miljö.

Insatserna kallas ramprogram och de har tidigare varit fyraåriga. FP7, det sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling, är däremot sjuårigt och omfattar perioden 2007 – 2013. Det har en total budget på drygt 50 miljarder euro, och är Europas mest betydande instrument för att gemensamt finansiera forskning. Räknat i svenska kronor är det närmare 500 miljarder som skall fördelas.

Från början hade programmen en ganska snäv teknisk inriktning men innehållet har efterhand blivit allt bredare och budgetarna har blivit allt större.

Ramprogram	Period	Budget (miljoner EURO)
FP1	1984-1987	3 800
FP2	1987-1991	5 400
FP3	1990-1994	6 550
FP4	1994-1998	13 100
FP5	1998-2002	14 960
FP6	2002-2006	17 500
FP7	2007-2013	50 521

Vem kan delta?

Företag, universitet, forskningscentra, institut, myndigheter eller andra former av juridiska personer kan delta. I de allra flesta fall är minimikravet tre av varandra oberoende deltagare i tre olika medlemsstater eller associerade stater. Se sidan 14 för en förteckning över vilka dessa länder är. När detta minimikrav är uppfyllt kan andra deltagare från i stort sett alla länder också delta, och många av dem kan få finansiering från EU.

EU vill gärna se en betydande medverkan av företag i projekten, och speciellt vill man att små och medelstora företag (SME) skall delta. Det finns en övergripande målsättning att 15 % av budgeten skall gå till de mindre företagen.

En SME definieras av att det har högst 250 anställda räknat som heltidstjänster, högst 50 miljoner euro i årsomsättning och/eller högst 43 miljoner euro i balansräkning. Det finns dessutom vissa begränsningar när det gäller ägande. Om företaget ägs eller äger mer än 25 % av ett annat företag som faller utanför SME-definitionen så skall man också ta hänsyn till antalet anställda och ekonomin hos detta.

Den fullständiga definitionen av små och medelstora företag finns på

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm

Olika delar inom det sjunde ramprogrammet, FP7

De olika aktiviteterna inom FP7 organiseras i sex delområden. Vi kommer i det följande att närmare beskriva de fyra första.

I. Cooperation: Tillämpade forskningsprojekt inom tio olika delområden.

II. Ideas: Det Europeiska Forskningsrådet, ERC. Ger anslag för grundforskningsinriktade projekt.

III. People: Ett program för ökad forskarmobilitet med olika stipendieformer. Kallas oftast Marie Curie.

IV. Capacities: Olika aktiviteter för att stödja och utveckla infrastruktur för europeisk forskning, inklusive speciella satsningar på små och medelstora företag.

V. Euratom: forskning och utbildning rörande kärnenergi

VI. JRC: Kommissionens egna forskningsanläggningar

Program	Miljoner €
Cooperation	32 413
Ideas	7 510
People	4 750
Capacities	4 097
Euratom	2 751
JRC	1 751

I. COOPERATION

Tillämpade forskningsprojekt bedrivs inom tio olika delområden.

1. Hälsa
2. Livsmedel, jordbruk och bioteknik
3. Informations- och kommunikationsteknologi
4. Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik
5. Energi
6. Miljö (inklusive klimatförändringar)
7. Transport (inklusive flygteknik)
8. Samhällsvetenskap och humaniora
9. Säkerhet
10. Rymden

För varje område görs varje år ett arbetsprogram som i detalj definierar de forskningsteman som är öppna för ansökningar.

Som exempel finns forskning kring människors hälsa och kring produktionen av livsmedel framförallt i tema 1 och 2, vilka har följande delområden:

1. Hälsa

- 1.1 Bioteknik, allmänna verktyg och teknik för människors hälsa
- 1.2 Omsättning av forskningsresultat till gagn för människors hälsa
- 1.3 Optimerad tillgång till sjukvård för Europas medborgare

2. Livsmedel, jordbruk och bioteknik

- 2.1 Hållbar produktion och hantering av biologiska resurser från lands, skogs- och vattenmiljöer
- 2.2 Livsmedel, hälsa och välbefinnande, "Fork to Farm"
- 2.3 Livsvetenskaper, bioteknik och biokemi för icke-livsmedelsrelaterade produkter och processer

Vart och ett av dessa delområden har sedan ett antal underrubriker. För till exempel område 1.2 är de:

- 1.2.1 Integrering av biologiska data och processer
- 1.2.2 Forskning vad gäller hjärnan och relaterade sjukdomar, människans utveckling och åldrande
- 1.2.3 Överbryggande forskning vad gäller infektionssjukdomar (HIV/AIDS, malaria, tuberkulos, SARS, fågelinfluensa)
- 1.2.4 Överbryggande forskning vad gäller utbredda sjukdomar: cancer, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes/fetma, ovanliga sjukdomar, andra kroniska sjukdomar såsom artrit och muskelsjukdomar

För område 2.2 är de:

- 2.2.1 Konsumenter
- 2.2.2 Nutrition
- 2.2.3 Livsmedelsprocesser
- 2.2.4 Livsmedelskvalitet och säkerhet
- 2.2.5 Miljöpåverkan och livsmedelskedjan

För varje underrubrik publiceras sedan årligen ett antal detaljerat beskrivna forskningsteman som är öppna för ansökningar. Dessa kallas "topics". För att få en fullständig bild av de områden som omfattas så måste man läsa det aktuella arbetsprogrammet.

För information om hur och när man kan ansöka, och om var man hittar arbetsprogrammen, se sidan 7.

Arbetsprogrammet för vart och ett av de tio områdena är oftast relativt omfattande, och om man letar efter ansökningsmöjligheter för ett speciellt område kan det vara bra att ta hjälp, se sidan 16. Möjligheter kan finnas på flera ställen i de olika programmen.

Även om fokus på till exempel frågor kring hälsa och livsmedel finns i områdena 1 och 2, så kan sådana ämnen också beröras inom några av de andra områdena. Användning av informationsteknologi inom sjuk- och hälsovård finns i område 3, nya material, t ex förpackningsmaterial, och nya produktions-teknologier omfattas av område 4, biobränslen behandlas i område 5 och sambanden mellan miljö och hälsa i område 6.

För Cooperation gäller att en ansökan måste passa precis in i den beskrivning av ett problemområde som anges i arbetsprogrammet. Om den inte gör det är det inte lönt att söka.

II. IDEAS

Det Europeiska Forskningsrådet (European Research Council, ERC) är ett nytt inslag i ramprogrammet och är inriktat på att främja Europas absolut främsta forskare inom nya och lovande områden. Här finns inga förutbestämda forskningsområden, utan de definieras fritt av de sökande.

Verksamheten vid ERC utgörs av aktiviteter som finansieras inom IDEAS. Programmet har två underområden:

- ERC Starting Grants: stöd till yngre forskare som skall etablera sin första forskargrupp

- ERC Advanced Grants: stöd till spjutspetsforskning ledd av etablerade forskare

Projekten har mer grundforskningskaraktär än de inom Cooperation, och programmet är sannolikt av intresse huvudsakligen för akademiska forskare. Konkurrensen om anslag har varit mycket hård vid de första ansökningsomgångarna.

III. PEOPLE

Programmet PEOPLE vill på olika sätt stimulera människor att välja forskarbanan och underlätta för forskare att öka sin kompetens och främja sin karriärutveckling.

De olika aktiviteterna inom PEOPLE har samlingsnamnet "Marie Curie". Stöd kan ges till olika typer av åtgärder vilka alla förutsätter en rörlighet av forskare över nationsgränserna. Liksom i Ideas så bestämmer de sökande själva sina forskningsområden.

Programmet har fyra huvudsakliga delar:

1. Nätverk för utbildning av unga forskare (ITN, Initial Training Networks)

Genom nätverk av olika typer av organisationer, även företag, i olika länder skall forskarutbildning av hög kvalitet tillhandahållas. Den skall förbättra unga forskares karriärmöjligheter inom både akademi och industri.

2. Individuella stipendier inom Europa (IEF, Intra-European Fellowships)

Europeiska forskare på postdocnivå kan söka individuella stipendier för att under max två år arbeta med forskning i ett annat europeiskt land. Även ett företag kan vara värd för en stipendiat, under förutsättning att man kan erbjuda en stimulerande forskningsmiljö.

3. Samarbete mellan industri och akademi (IAPP, Industry-Academia Partnerships and Pathways)

Stöd ges till samarbete över sektorsgränser, till exempel mellan ett företag och en akademisk grupp. Man samarbetar kring ett gemensamt projekt och utbyter personal mellan organisationerna.

4. Individuella stipendier för utbyte med resten av världen (IOF, International Outgoing Fellowships; IIF, International Incoming Fellowships)

Europeiska forskare kan söka stipendier för att arbeta vid en toppklassad organisation var som helst i världen. På samma sätt kan toppforskare från alla länder ansöka om att få komma för att under viss tid arbeta i Sverige.

Det finns också olika former av "hemvänderstipendier" som skall underlätta för dem som varit borta en tid att åter etablera sig i hemlandet.

IV. CAPACITIES

Detta program skall på olika sätt gynna forskningskapaciteten och innovationskraften i Europa. Det har sju delar, där de två första är de helt dominerande, med 75 % av programmets budget.

1. Forskningsinfrastruktur

Genom denna åtgärd vill man öka användningen av unika forskningsresurser i Europa och även förbättra deras prestanda. Det handlar om att göra till exempel viktig utrustning, speciella instrument, arkiv, samlingar, datasystem och andra kunskapsresurser tillgängliga för forskare från alla delar av Europa.

2. Forskning till förmån för små och medelstora företag

Små och medelstora företag har här möjligheten att formulera och lägga ut forskning på entreprenad. Här skiljer man på två olika typer av projekt:

- Forskning för små och medelstora företag (Research for SMEs). Inom detta program får små grupper av företag hjälp att lösa gemensamma eller kompletterande tekniska problem. Företagens behov styr projekten och resultaten skall ge ett tydligt mervärde för dem.
- Forskning för sammanslutningar av små och medelstora företag (Research for SME associations). Här kan branschorganisationer få hjälp att för sina medlemmars räkning utveckla tekniska lösningar på problem som är gemensamma för en industrisektor eller ett segment av värdekedjan. Det kan också gälla till exempel att utveckla eller efterleva europeiska normer och standarder eller att uppfylla lagstiftningskrav.

3. Kunskapsregioner

Programmet syftar till att stärka de europeiska regionernas forskningspotential genom att stimulera samverkan mellan olika aktörer.

4. Forskningspotential

Programmet vill speciellt underlätta för de nya medlemsstaterna att delta i europeiska samarbeten.

5. Vetenskapen i samhället

Programmet skall bidra till en utvidgad demokratisk debatt kring vetenskapliga och tekniska framsteg och en förbättrad kommunikation mellan forskarsamhället och allmänheten.

6. En enhetlig utveckling av forskningspolitiken

Programmet skall stimulera medlemsstaterna till att gemensamt diskutera forskningspolitik, och hur denna kan samordnas med andra politiska mål.

7. Internationellt samarbete

Programmet skall bidra till en övergripande strategi för internationellt samarbete och till en gemensam internationell politik för vetenskap och teknik.

Hur gör man?

Ansökningar

Alla ansökningsmöjligheter annonseras öppet, framförallt på kommissionens hemsida Cordis, där man kan hitta all den information man behöver om ramprogrammen:

http://cordis.europa.eu/home_en.html

Vill man ha hjälp att hitta rätt eller ha information om någon speciell ansökningsomgång kan man också ta kontakt med någon av de informationskällor som listas på sidan 16.

Varje ansökningsomgång har en strikt deadline. Alla ansökningar som kommer in efter denna deadline kasseras. Numera lämnas alla ansökningar elektroniskt.

Hur kommer man med?

Det är inte ovanligt att ett litet/medelstort företag blir kontaktat av en grupp forskare som arbetar med en ansökan. Det är en fördel vid utvärderingen att ha sådana deltagare, men i många fall väljer man att ta med dem i ett sent skede av projektplaneringen. Möjligheten för företaget att påverka projektets utformning är då liten.

Chansen att bli inbjuden ökar om man öppet deklarerar sitt intresse av att delta. Utnyttja nätverk och internationella kontakter, delta i konferenser och andra möten. Det finns också olika databaser för partnersökning som kan användas. För företag inom Life Science kan bland annat projektet SMEsgoHealth ge hjälp. Det kan nås på www.smesgohealth.org.

Ett företag kan också själva ta initiativ till en ansökan och ta på sig ansvaret för att ställa samman den. Om man inte har tidigare erfarenhet av europeiska projekt, och om man saknar ett internationellt nätverk med möjliga samarbetspartners, kan det dock vara bättre att överlåta uppgiften åt någon annan.

Att tänka på innan man går med

Att gå in i ett EU-projekt innebär ett åtagande över flera år. Det är viktigt att skaffa sig full information om vad man förväntas bidra med, vilka ekonomiska villkor som gäller, vilka samarbetspartners som ingår och hur rättigheterna till resultat skall fördelas, även om man sätts under tidspress.

Vem äger resultaten?

Grundregeln är att den som tagit fram ett resultat också är ägare till det. Ofta tas ett resultat fram gemensamt av flera deltagare och man har då ett gemensamt ägande. Hur detta skall regleras bestämmer man själv genom att utarbeta ett separat avtal.

Ett undantag till grundregeln finns i projekt med forskning till förmån för små och medelstora företag. I dessa projekt lägger företagen ut forskning på entreprenad hos forskningsutförare, och det är företagen som äger resultaten.

Att skriva en ansökan

Varje projekt har en koordinator som tar huvudansvaret för att ställa samman ansökan. Tillsammans med sina partners beslutar koordinators vilken målsättning projektet skall ha, vilka uppgifter som behöver lösas för att målet skall uppnås, hur stora resurser som kommer att krävas och hur man sedan skall använda och sprida information om resultaten.

En ansökan har två delar. Del A är ett antal blanketter som fylls i på nätet. De innehåller framförallt formell information om deltagarna som namn på organisationen, typ av organisation (t.ex. universitet, företag, institut), adresser och kontaktdata.

Del B är en beskrivning av projektet. Denna text följer en given mall där det också finns tydliga anvisningar för hur många sidor de olika delarna får ta i anspråk. Ansökningar skrivs så gott som alltid på engelska.

Vad händer med ansökan?

När en ansökan kommit in till kommissionen kontrolleras först att den uppfyller minimikraven, till exempel att både del A och del B finns med, att den lämnats före deadline och att det är minst tre deltagare från EU-länder eller associerade länder.

Varje ansökan granskas sedan av minst tre oberoende experter. Ibland kommer experterna till Bryssel för att göra sina bedömningar där, men ofta får de ansökningarna skickade så att de kan sitta hemma och göra arbetet. De skall bedöma ett antal olika kriterier och sätta ett betyg på vart och ett av dem. Vilka kriterierna är varierar något beroende på vilken del av ramprogrammet det gäller, men för projekt inom Cooperation är de:

- Vetenskaplig och teknisk kvalitet – "S/T quality"
- Kvalitet och effektivitet i genomförande och projektledning – "Implementation"

- Betydelse av projektet och dess resultat – "Impact"

Varje kriterium ges ett betyg mellan 0 och 5, där 0 innebär att informationen är så bristfällig att det inte ens går att göra någon bedömning och 5 innebär att ansökan är excellent.

När alla experter som fått en ansökan för bedömning har lämnat in sina resultat samlas man för ett consensusmöte, där målet är att komma överens om en gemensam betygssättning. Om man inte kan komma överens i gruppen kan nya experter kallas in.

Den slutgiltiga poängsättningen och experternas kommentarer sammanställs för varje ansökan i en utvärderingsrapport (Evaluation Summary Report, ESR). Denna skickas till koordinatören som informerar övriga deltagare i projektet.

Alla ansökningar inom ett visst område rankas sedan efter sina totalpoäng. Med tre kriterier och max 5 poäng per kriterium kan en ansökan alltså få 15 poäng. Det är vanligt att minst 13 poäng behövs för att en ansökan skall få finansiering, men beroende på hur konkurrensen ser ut kan det både räcka med något lägre eller krävas högre poäng. För att säkra att endast projekt av god kvalitet får finansiering finns dessutom alltid ett undre tröskelvärde. I Cooperation gäller i allmänhet att minst 10, ibland 11, poäng krävs för att komma ifråga, även om ansökan skulle vara den enda inom sitt område.

Kontraktsförhandling

De projekt som hamnat överst på rankinglistan bjuds in till kontraktsförhandlingar. Den tillgängliga budgeten avgör hur många projekt som kan omfattas.

Beroende på kommentarer från utvärderarna kan man behöva göra korrigeringar i projektplanerna och i budgeten. En utförlig beskrivning av vad som skall göras i projektet, av vem, när, hur och med vilka förväntade resultat, sammanställs i ett dokument som kallas "Description of work". Denna DoW kommer att läggas som ett annex till kontraktet med kommissionen.

Under förhandlingen måste också alla formella och juridiska uppgifter om deltagarna kontrolleras och registreras. För vissa deltagare görs dessutom en kontroll av den finansiella situationen. Detta gäller de som skall koordinera ett projekt eller de som förväntas ta emot mer än 500 000 euro från kommissionen.

En organisation som deltar i flera EU-projekt har tidigare fått lämna alla formella uppgifter varje gång, men kommissionen har nu upprättat en databas över deltagare där alla sådana uppgifter samlas. Databasen kallas URF (Unique Registration Facility), och när en organisation väl har blivit kontrollerad och registrerad får man en Partner Identification Code (PIC). I kommande ansökningar och kontraktsförhandlingar skall det sedan räcka med att lämna PIC för att registrera den grundläggande informationen, som sedan bara behöver kompletteras med uppgifter som är specifika för det aktuella projektet.

Kontrakt med kommissionen

Kontraktet med kommissionen har minst tre delar.

Den första är huvudkontraktet (Core contract), som följer en standardmall men som också anger uppgifter som är specifika för det aktuella projektet. Det gäller bland annat projektets namn och varaktighet, maximalt bidrag från EU, rapporteringsperioder och en lista över deltagarna.

Därutöver finns minst två annex. Det första är det tekniska annexet, som är den DoW som deltagarna har skrivit. Det andra är ett standarddokument som inte förhandlas och inte kan ändras och som beskriver villkoren för att driva ett EU-projekt, (Annex II, General conditions). Vissa typer av projekt, till exempel SME-projekten, har dessutom ett Annex III som anger de speciella villkor som gäller för just denna typ av projekt.

Det är bara koordinatören som undertecknar huvudkontraktet. Alla övriga deltagare skriver under ett dokument kallat Form A, där man accepterar att ansluta till kontraktet. Detta sätt att signera kontraktet har kommit till för att underlätta och snabba upp hanteringen, speciellt i projekt med många deltagare.

Konsortialavtal

I de flesta projekt krävs också ett separat avtal mellan deltagarna för att komplettera det som regleras i avtalet med kommissionen. Detta avtal specificerar bland annat hur projektet skall styras, hur man löser frågor kring sekretess och publicering och hur man hanterar rättigheter till resultaten. Koordinatören ansvarar för att ett sådant avtal tas fram.

Att arbeta i ett EU-projekt

Ett EU-projekt innebär oftast samarbete med många olika partners. Arbetet skall genomföras i enlighet med den beskrivning som finns i Description of Work, och det är koordinatörens ansvar att se till att de olika insatserna samordnas på bästa sätt. I allmänhet delas arbetet upp i mindre delar, så kallade Work Packages, och ansvaret för att samordna arbetet i dessa delegeras till olika deltagare. Om det skulle visa sig att de ursprungliga planerna inte håller utan att man behöver göra större ändringar i DoW så är detta fullt möjligt. Man skall dock alltid informera kommissionen om de problem som uppstått och hur man tänker sig att lösa dem.

Alla deltagarna har ett gemensamt ansvar för att projektet genomförs på bästa sätt. I de flesta projekt har man någon form av Projektkommitté där alla övergripande beslut tas och där samtliga partners är representerade.

Projektrapportering

Ett projekt skall lämna vetenskapliga och ekonomiska rapporter under projektets gång och vid dess slut. Hur ofta de skall lämnas specificeras i huvudkontraktet. Det är vanligt att rapporter skall lämnas en gång om året, men perioderna kan också vara längre och 18 månader tillämpas allt oftare.

Den vetenskapliga rapporten sammanställs av koordinatören, men baseras på underlag från alla deltagare. Varje deltagare ansvarar själv för sin egen finansiella rapport. En sammanställning av projektets totala ekonomi görs av koordinatören.

Externa revisorsintyg skall lämnas för de deltagare som har fått mer än 375 000 euro från kommissionen.

Olika typer av projekt

Olika typer av projekt används för att genomföra ramprogrammet. De skiljer sig åt genom att ha principiellt olika syften, olika sätt att organisera samarbeten och olika principer för finansiering av verksamheten. Antalet deltagare i ett projekt är oftast i intervallet 5-15, men det kan vara både fler eller färre. De flesta projekt löper över 3 år, men det finns också de som är på 1 eller upp till 5 år.

För varje "topic" som beskrivs i ett arbetsprogram finns det angivet vilken typ av projekt som skall användas, och endast ansökningar med denna projekttyp kommer att utvärderas.

1. Samarbetsprojekt (Collaborative projects)

Forskningsprojekt som genomförs gemensamt av en grupp deltagare (minst tre) från olika länder. Målet för projektet är att utveckla ny kunskap, ny teknologi eller nya produkter. Storleken på projekten kan variera, och man skiljer på små till medelstora respektive stora projekt. I utlysningstexten för varje ansökningsomgång anges hur storleken definieras. Detta är den absolut vanligaste projektformen i det sjunde ramprogrammet.

2. Expertnätverk (NoE, Networks of Excellence)

Ett nätverk av organisationer som syftar till att samordna forskningsverksamheten inom ett visst område, genom att upprätta ett gemensamt forskningsprogram - "Joint Programme of Activities". Avsikten är att samarbetet skall vara långsiktigt och kunna fortsätta av egen kraft efter projektets slut.

3. Koordinerings- och stödaktiviteter (CSA, Coordination and support actions)

Olika typer av aktiviteter som syftar till att samordna och understödja ramprogrammets forskningsaktiviteter och målsättningar.

4. Stöd till forskning i frontlinjen

Detta är den typ av projekt som används inom programmet Ideas. De skiljer sig från samarbetsprojekten ovan framförallt genom att de saknar kravet på internationellt samarbete och att en enskild forskargrupp därigenom kan få finansiering.

5. Utbildning och karriärutveckling för forskare

Detta avser de olika stipendieformerna inom Marie Curie-aktiviteterna i People.

6. Forskning avsedd för speciella grupper (speciellt SMEs)

Detta gäller i första hand de två typer av småföretagsprojekt som ryms inom Capacities; Forskning för små och medelstora företag, respektive Forskning för sammanslutningar av små och medelstora företag.

De olika delarna i ramprogrammet använder olika typer av projekt:

	1. Collaborative	2. NoE	3. CSA	4. Frontlinjeforskning	5. Utbildning/karriärutveckling	6. SME
Cooperation	X	X	X			
Ideas				X		
People					X	
Capacities	X		X			X

Ekonomi

De ekonomiska villkoren för att delta i ett EU-projekt är olika i olika typer av projekt. Här ges en enkel översikt över olika projektformer i det sjunde ramprogrammet, *men för en komplett information måste man ta del av informationen för varje specifikt program.*

1. Samarbetsprojekt (Collaborative projects)

Organisationer som deltar i samarbetsprojekt kan få ersättning från EU för en viss del av sina kostnader. Detta gäller även företag.

De verkliga kostnaderna för arbete som utförs i projektet beräknas. De omfattar i första hand löner, materialkostnader, resor och vissa utrustningskostnader. De skall ha uppkommit under projektperioden, finnas redovisade i bokföringen och lönekostnader skall vara relaterade till en redovisning av faktiskt arbetade timmar.

Till summan av de verkliga kostnaderna får man lägga ett belopp för overhead. Detta belopp kan antingen vara verklig overhead eller en schablon. Schablonen kan (för projekt med ansökan under 2008

och 2009) vara 20 eller 60 %, där SMEs kan tillämpa det högre beloppet; därefter kommer den sannolikt att vara 20 respektive 40 %.

Hur mycket av de totala kostnaderna man får ersatt av EU varierar med olika typer av aktiviteter inom projektet. Man skiljer då mellan forskning, demonstration, administrativ projektledning (management) och övriga aktiviteter, vilka framförallt kan handla om resultatspridning.

Med demonstration menar man aktiviteter som genomförs för att t ex pröva ny teknologi i stor skala eller för att på annat sätt utvärdera den tekniska gångbarheten av de resultat som tagits fram, men där de ännu inte är färdiga för kommersialisering.

Ersättningsnivåer:

Typ av deltagare	Forskning	Demonstration	Management	Övrigt
SME	75 %	50 %	100 %	100 %
Övriga företag	50 %	50 %	100 %	100 %
Universitet	75 %	50 %	100 %	100 %
Institut	75 %	50 %	100 %	100 %

2. Expertnätverk (NoE, Networks of Excellence)

Finansieringsreglerna är desamma som i Samarbetsprojekten, men i NoEs förekommer inga demonstrationsaktiviteter.

3. Koordinerings- och stödaktiviteter (CSA, Coordination and support actions)

Aktiviteter inom CSA hör till kategorin "Övrigt" och ersätts därmed till 100 %. Det finns dock ett tak på overheadkostnaden som maximalt får uppgå till 7 %.

4. Stöd till forskning i frontlinjen

Kommissionens bidrag utgör 100 % av de direkta kostnaderna. Bidraget till overhead är maximerat till 20 %.

5. Utbildning och karriärutveckling för forskare

Finansieringen av Marie Curie-aktiviteter inom People bygger uteslutande på olika schablonbelopp, där beloppen beror av forskarnas erfarenhetsnivå och kostnadsläget i det aktuella landet. Ersättningen täcker i första hand lönen och resor för forskare som deltar i mobilitetsprogrammet men även vissa kringkostnader. En ansökan innehåller ingen budget utan denna fastställs i efterhand baserat på standardbeloppen och på det projekt som blivit godkänt.

6. Forskning avsedd för speciella grupper (speciellt SMEs)

Dessa projekt innebär att små och medelstora företag och/eller branschorganisationer lägger ut forskning på entreprenad. De organisationer som utför forskningen fakturerar sina kostnader till SME-deltagarna, vilka tar upp denna kostnad i sin ekonomiska redovisning till EU. Kommissionen ersätter då 75 % av fakturabeloppet. De 25 % som då saknas kan företagen antingen täcka upp med eget kapital, eller med eget arbete som också berättigar till ersättning från kommissionen. Det finns också ett övre tak för hur mycket projektet kan få, och det beräknas som 110 % av det totala belopp som skall faktureras. Det har visat sig vara ganska komplicerat att göra en budget för ett SME-projekt, och för den ovane kan det vara bra att ta hjälp. (Sidan 16).

Andra europeiska program

Stöd för forskning och utveckling finns att få också i andra europeiska program, utanför ramprogrammen. Några av dem är:

EUROSTARS

EUROSTARS är ett nytt EU-program för innovativa småföretag. Projekten kan röra alla tekniska områden men måste vara marknadsdrivna och syfta till att utveckla en ny produkt, process eller service. Projekten måste inkludera minst två aktörer från olika länder och får pågå längst tre år. Ett forskande småföretag (där minst 10 % av omsättningen går till FoU) skall ta på sig projektledarrollen, och i egen regi eller tillsammans med andra småföretag stå för verksamhet motsvarande minst halva projektkostnaden. Universitet, forskningsorganisationer och större företag kan också delta.

Mer information kan fås från VINNOVA.

EUREKA

EUREKA är ett samarbetsnätverk med 37 europeiska medlemsländer som skapats för att främja samarbete mellan företag och forskare när det gäller marknadsnära forskning och teknisk utveckling. VINNOVA är svensk samordnare och hjälper svenska aktörer i utformningen av projekt och kan också bidra med medfinansiering.

Mer information kan fås från VINNOVA.

COST

COST är ett europeiskt samarbetsprogram för såväl teknisk som samhällsvetenskaplig och medicinsk forskning. COST syftar till att organisera och samordna FoU-projekt vid universitet, institut och industrier i Europa så att de nationella resurserna utnyttjas mer effektivt. Det finns ingen central projektfinansiering i COST utan varje land betalar självt för de projekt man medverkar i. Förutom EU:s medlemsstater deltar Island, Norge, Schweiz, Turkiet, Rumänien, Kroatien och Bulgarien.

Mer information kan fås från VINNOVA, som samordnar det svenska COST-deltagandet och är nationell koordinator.

CIP, Competitiveness and Innovation Programme

EU:s program för konkurrenskraft och innovation, CIP, löper parallellt med det sjunde ramprogrammet och skall vara mer marknadsnära.

CIP har tre delar:

- Program för entreprenörskap och innovation, EIP
- Stöd för informations- och kommunikationsteknologi, IKT
- Programmet Intelligent energi – Europa

Nutek har det svenska samordningsansvaret för CIP och kan ge mer information om programmet. För specifik information om IKT kan man också vända sig till VINNOVA, och för Intelligent energi – Europa till Energimyndigheten.

Strukturfonder

Strukturfonderna spelar en viktig roll i genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik, och för detta har man satt upp tre målområden. Sverige kan få stöd för arbete inom två av dem, Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt Territoriellt samarbete. Det tredje och mest omfattande målet är Konvergens och det är aktuellt enbart för mindre utvecklade regioner.

Strukturfondsarbetet i Sverige finansieras av de två strukturfonderna:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Europeiska socialfonden (ESF)

För programperioden 2007–2013 har Sverige tilldelats cirka 15 miljarder kronor i strukturfondsmedel. Ungefär 13 miljarder kronor kommer att satsas på insatser inom målet Regional konkurrenskraft och sysselsättning (finansieras av ESF) och ungefär 2 miljarder satsas i stöd för målet Territoriellt samarbete (finansieras av ERUF). Strukturfondsmedel kräver nationell medfinansiering. Andelen varierar men är i de flesta fall lika stor som strukturfondsstödet och består alltid av nationella offentliga medel. För mer information kontakta Nutek, som är förvaltande myndighet för Sveriges åtta regionala strukturfondsprogram och för det territoriella samarbetet Öresund – Kattegat – Skagerrak.

Stöd för ansökningar till internationella program:

SMINT

Små och medelstora företag kan söka förstudiemedel för att delta i något internationellt program, som till exempel EU-programmen. Förstudien skall leda till utformning av en projektansökan, gemensam med utländska partners. Ansökan inom SMINT kan göras löpande och är inte bundet till särskilda ansökningsperioder. VINNOVA tar emot ansökan om förstudiestöd senast 6 veckor innan aktuell ansökningsomgång stängs för det internationella programmet.

Mer information kan fås från VINNOVA.

Olika kategorier av länder kan delta

Minimikravet på deltagande i ett samarbetsprojekt är tre av varandra oberoende deltagare i tre olika medlemsstater eller associerade stater. När detta är uppfyllt kan också andra delta. Förteckningen nedan avser situationen i oktober 2008.

EU:s medlemsstater

Belgien	Nederländerna
Bulgarien	Polen
Cypern	Portugal
Danmark	Rumänien
Estland	Slovakien
Finland	Slovenien
Frankrike	Spanien
Grekland	Sverige
Irland	Storbritannien
Italien	Tjeckien
Lettland	Tyskland
Litauen	Ungern
Luxemburg	Österrike
Malta	

Associerade stater:

Norge	Kroatien
Island	Makedonien
Liechtenstein	Montenegro
Schweiz	Albanien
Israel	Turkiet
Serbien	

ICPC-länder (International Cooperation Partner Countries)

I denna grupp ingår de flesta av världens länder, med undantag för en del av de mest industrialiserade, som USA, Kanada, Australien och Japan. Den fullständiga listan finns på:

http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/icpc_countries_en.pdf

ICPC-länder kan delta i de flesta typer av EU-projekt och kan då också få finansiering från EU. De industrialiserade länderna kan också delta i de fall man kan visa att det gynnar det tilltänkta projektet, men de måste då själva stå för sin finansiering.

Sverige i EUs ramprogram

VINNOVA följer kontinuerligt upp hur det går för svenska deltagare i EU:s ramprogram och deras rapporter kan hämtas från <http://www.vinnova.se>, under EUROPAPROGRAMMEN. Slutsatsen är att det går bra för svenska forskare och att vi hävdar oss väl i den europeiska konkurrensen.

I en rapport från februari 2008, när större delen av budgeten för det sjätte ramprogrammet hade fördelats, har svenska aktörer fått 4,1 % av de kontrakterade medlen och 3,6 % av samtliga deltaganden var svenska. 2,8 % av alla koordinatörer kom från Sverige.

När det gäller kontrakterade medel (absoluta tal) placerar Sverige sig på en åttonde plats, vilket kan jämföras med Danmark, Finland och Norge på plats 12, 13 respektive 14.

VINNOVA publicerar också faktablad om en del projekt där svenska forskare och organisationer deltar, där man kan läsa om deras erfarenheter, både positiva och negativa. De finns som separata pdf-filer och är också samlade till en gemensam publikation, se <http://www.eufou.se/templ/Page.aspx?id=8>.

Hjälp och mer information

Den främsta källan till information är Cordis (http://cordis.europa.eu/home_en.html), kommissionens hemsida för ramprogrammen, där man kan hitta det mesta av det man behöver.

Varje program har en "National Contact Point" (NCP) som har till uppgift att informera och svara på frågor om programmet.

Vinnova har en central roll i det svenska EU-stödet och kan hjälpa till att identifiera NCPs och andra kontaktpersoner för olika delar av ramprogrammet och för olika typer av frågor.

<http://www.vinnova.se>, telefon 08 – 47 33 000

SIK har stor erfarenhet av EU-programmen och hjälper gärna till.

Branschvisa supportteam:

- SP-koncernens supportteam
Ulla Mortensen, SIK, ulla.mortensen@sik.se
Katarina Malaga, SP, katarina.malaga@cbi.se
- SwedenBio Life Science Support Office
Audrey Niemann-Jönsson, audrey.niemann-jonsson@swedenbio.com
- STFI-Packforsk, EU-support för svensk skogsnäring
Catharina Ottestam, catharina.ottestam@stfi.se
- Swerea-koncernen, EU-support för material- och verkstadsindustrin
Marie Pauli, marie.pauli@swerea.se
- Swedish ICT, EU-support inom ICT
Stellan Granström, stellan.granstrom@acreo.se

IPR-frågor

Information om kontrakt och juridiska aspekter finns på IPR Helpdesk

<http://ipr-helpdesk.org/controlador/principal?seccion=principal&tlen=en>